

Prof. Dr. Mr. R. M. Letschert
De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp: Nederland vraagt om openbaar vervoer dat meebeweegt met groei

Geachte mevrouw Letschert,

Openbaar vervoer is de levensader van onze samenleving. Het verbindt mensen met hun werk, (beroeps)opleiding, zorg en sociale leven. Zonder goed OV stukt de doorbloeding van stad én platteland. Het Rijk draagt daarin de stelselverantwoordelijkheid, óók voor het vervoer dat decentraal wordt georganiseerd.

Juist nu, in een tijd waarin Nederland groeit, verdicht en verandert, is het moment om de waarde van het openbaar vervoer opnieuw te omarmen. Elke euro die we in het OV investeren, levert méér maatschappelijke waarde op dan hij kost.

Rover¹, de Reizigersorganisatie, en OV-NL² pleiten gezamenlijk voor toekomstbestendig, betaalbaar en kwalitatief hoogstaand openbaar vervoer. Met deze brief willen we onze visie delen en drie concrete stappen meegeven waarmee een nieuw kabinet verschil kan maken.

1. Zet OV centraal als oplossing voor maatschappelijke problemen

Het openbaar vervoer is de sleutel tot een leefbare, bereikbare toekomst. Zonder OV staat alles stil. Dáárom verdient het een centrale plek in onze mobiliteitskeuzes van morgen. Een groeiende bevolking vraagt ook om uitbreiding van publieke voorzieningen.

De wereld laat zien wat werkt en wat niet. In metropolen als Parijs en Londen is goed, betrouwbaar openbaar vervoer vanzelfsprekend. Miljoenen mensen, van alle lagen van de bevolking, vertrouwen er dagelijks op. Maar in steden waar het OV tekortschiet, zoals Caïro of Bangkok, staan straten vol stilstaande auto's. Files, uitlaatgassen en tijdverlies, dat is het resultaat van een systeem dat leunt op de auto. Geen enkele andere vorm van mobiliteit kan zoveel mensen zo efficiënt verplaatsen als het openbaar vervoer. Waar op één rijstrook 2.000 automobilisten passen, kunnen met bussen, trams of treinen vele malen meer mensen worden vervoerd, schoon, stil en efficiënt.

¹ Reizigersvereniging Rover is een vereniging van reizigers, voor reizigers. Samen zetten wij ons in voor goed en betaalbaar openbaar vervoer voor iedereen. Wij komen op voor de belangen van gebruikers van trein, tram, bus, metro en ander duurzaam vervoer. Daarmee is Rover sinds 1971 dé stem van de reiziger.

² OV-NL is een vereniging met alle negen openbaarvervoerbedrijven in Nederland als leden.

Reizigersvereniging Rover

Postbus 2132, 3800 CC Amersfoort **T** +31 33 422 04 50 **M** secretariaat@rover.nl **I** www.rover.nl

OV-NL

Postbus 19365, 2500 CJ Den Haag **T** +31 70 349 09 20 **M** info@ov-nl.nl **I** www.ov-nl.nl

De komende jaren wil Nederland zo'n één miljoen woningen bouwen, vooral in stedelijke gebieden. Alleen met sterke OV-netwerken kunnen al die nieuwe bewoners zich duurzaam en betaalbaar verplaatsen. Bouwen bij OV-knooppunten bespaart ruimte, voorkomt verkeersopstoppingen en versterkt lokale economieën.

Versterk het OV

Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)³ zijn ziekenhuizen, scholen, supermarkten en banen minder bereikbaar geworden. Zo zien we bijvoorbeeld specifiek bij ziekenhuizen dat deze vooral goed bereikbaar zijn met de auto⁴. Dat heeft te maken met de keuzes voor de inrichting van de openbare ruimte, waarbij OV te laat betrokken wordt. Het tij kan worden gekeerd door OV eerder te betrekken in de besluitvorming bij de bouw van nieuwe wegen, wijken en voorzieningen.

Zorg voor stabiele financiering en langetermijnzekerheid

Naast het betrekken van OV bij keuzes bij nieuwe ontwikkelingen is het van belang om OV stabiel te financieren. Dat maakt lange termijn investeringen in OV mogelijk en versterkt de duurzame bereikbaarheid van ons land.

Kabinet-Schoof bezuinigde zo'n 335 miljoen euro per jaar op het OV. Een deel daarvan is inmiddels tijdelijk teruggedraaid (BDU-gelden) voor de drie grote steden. Het tweede deel van de bezuinigingen op het openbaar vervoer is voor twee jaar door inzet van de Tweede Kamer verhinderd.

Provincies hadden het gat anders tijdelijk opgevuld, maar dat betekent dat andere maatschappelijke doelen zoals nieuwe woongebieden of bedrijventerreinen, verbeteren van verkeersveiligheid of scholingsprogramma's nu worden uitgesteld. Dat is geen structurele oplossing.

Nederland heeft behoefte aan een kabinetsvisie die durft te investeren in een toekomstbestendig openbaar vervoer.

Tot slot

Een nieuw kabinet heeft zijn handen vol aan dossiers die momenteel stilstaan. Daarom is het van belang om nu actie te ondernemen voor de exploitatie van het OV. Straks is het stikstofprobleem opgelost, maar kunnen we alsnog geen woningen bouwen omdat niemand ze kan bereiken. Helaas is het huidige mobiliteitssysteem onvoldoende toegerust op de enorme maatschappelijk uitdagingen die op ons afkomen. Wij vragen het nieuwe kabinet het volgende:

- Stop met pleisters plakken en **bied langetermijnzekerheid** voor **exploitatie en investeringen** in het OV, zodat vervoerders en overheden kunnen innoveren en plannen durven maken waarvan reizigers en samenleving profiteren.

³ Beter bereikbaar? *Veranderingen in de toegang tot voorzieningen en banen in Nederland tussen 2012 en 2022*, 26 september 2024: www.pbl.nl/onderwerpen/mobiliteit/overzicht/bereikbaarheid-nederland

⁴ Bereikbaarheid van ziekenhuizen, Rover:

www.rover.nl/images/PDFs/Rapportage%20bereikbaarheid%20ziekenhuizen_final-gecomprimeerd.pdf

Reizigersvereniging Rover

Postbus 2132, 3800 CC Amersfoort **T** +31 33 422 04 50 **M** secretariaat@rover.nl **I** www.rover.nl

OV-NL

Postbus 19365, 2500 CJ Den Haag **T** +31 70 349 09 20 **M** info@ov-nl.nl **I** www.ov-nl.nl

- **Maak groei financieel mogelijk** die meebeweegt met woningbouw en maatschappelijke opgaven.
- **Herstel rijksverantwoordelijkheid** door bezuinigingen op het openbaar vervoer terug te draaien en te investeren in bereikbaarheid voor alle Nederlanders.

Een nieuw kabinet heeft de kans om de beweging weer op gang te brengen met visie, lef en investeringen die renderen in welvaart, welzijn en duurzaamheid. Wanneer hier niet voor gekozen wordt wees dan ook eerlijk dat een kabinet politieke keuzes maakt die grote gevolgen heeft voor mobiliteit en het OV. Wij denken daar graag samen met een nieuw kabinet over de door ons ingebrachte drie punten, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid.

Met vriendelijke groet,

Hatte van der Woude
Voorzitter OV-NL

Freek Bos
Directeur Reizigersvereniging Rover